

ΟΓΚΟΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΩΝ : Ο ΣΕΟ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Με την απόφαση υπ' αριθμ. 30/003/000/1614 (ΦΕΚ Β' 1624/2018) τέθηκαν οι όροι για την ογκομέτρηση δεξαμενών οίνων συμπληρώνοντας έτσι το νομικό καθεστώς του Ε.Φ.Κ. στο κρασί, δημιουργώντας νέα πολύ μεγάλη οικονομική επιβάρυνση για τα οινοποιεία. Η απόφαση παρήκε χωρίς την παραμικρή προηγούμενη διαβούλευση με τον κλάδο.

Μέτρο άδικο και δυσανάλογα επαχθές

Βέβαια, η απόφαση αφήνει περιθώριο μέχρι τις 31.12.2019 προκειμένου τα οινοποιεία να προβούν στις σχετικές ενέργειες. Όπως επεσήμανε ο Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου σε σχετικό υπόμνημά του προς το Υπουργείο Οικονομικών, η εν λόγω προθεσμία είναι, παρά τα φαινόμενα, ασφυκτικά μικρή. Η ογκομέτρηση προϋποθέτει κατ' αρχήν ότι οι υπό μέτρηση δεξαμενές είναι κενές, κάτι που συμβαίνει στην περίοδο πριν τον τρύγο. Με άλλα λόγια, οι οινοποιητικές επιχειρήσεις που δεν έχουν προβεί σε ογκομέτρηση θα έχουν μόλις μερικούς μήνες (κατά την άνοιξη και το θέρος του 2019) προκειμένου να ολοκληρώσουν αυτή την διαδικασία.

Η επιβολή του μέτρου έχει μια ιδιαίτερα ευαίσθητη πτυχή η οποία θα πρέπει να φωτιστεί και να αναδειχθεί σαφώς: η ογκομέτρηση δεξαμενών για λόγους διαφορετικούς πλήττει κατά τρόπο δυσβάσταχτο τόσο τα μικρά όσο και τα μεγάλα οινοποιεία, ανεξαρτήτως μάλιστα της εμπορικής πολιτικής που ακολουθούν. Με τις τιμές αγοράς να κυμαίνονται κατά μέσο όρο στα 500 ευρώ ανά δεξαμενή, για τα μικρά οινοποιεία το κόστος είναι πολύ μεγάλο λόγω του κατά κανόνα μικρού κύκλου εργασιών τους. Για τα μεγάλα οινοποιεία, ο αριθμός των δεξαμενών είναι τέτοιος που το κόστος, σύμφωνα με πρόχειρους υπολογισμούς, ανέρχεται σε δεκάδες χιλιάδες ευρώ. Ιδιαίτερα δε πλήττονται, ανεξαρτήτως μεγέθους, τα οινοποιεία που για λόγους ποιότητας προβαίνουν σε πολύπλοκες οινολογικές πρακτικές (παλαιώση, απογέμιση, ανάδευση...), οι οποίες απαιτούν μεγάλο αριθμό δεξαμενών.

Θα πρέπει ακόμα να υπογραμμίσουμε ότι η συγκεκριμένη απόφαση (όπως και εκείνη για τους αποσταγματοποιούς) επαναλαμβάνει στα Παραρτήματά της λέξη προς λέξη τις διατάξεις της απόφασης υπ' αριθμ. 30/005/648/19-09-2013 (ΦΕΚ Β' 2406), περί ογκομέτρησης δεξαμενών αποθήκευσης ενεργειακών προϊόντων. Και επειδή στα νομικά όπως και στους τεχνικούς κανονισμούς «ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες», διαπιστώνουμε περαιτέρω δυσχέρειες στην εφαρμογή του μέτρου. Το Παράρτημα Δ', σημείο IV, επιβάλλει την εφαρμογή ογκομετρικών μεθόδων (με χρήση νερού) για δεξαμενές έως 50 m³ αντί των γεωμετρικών μεθόδων. Σε αντίθεση όμως με τις επιχειρήσεις καυσίμων, οι δεξαμενές έως 50 m³ αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία στα οινοποιεία. Η εφαρμογή αποκλειστικά των ογκομετρικών μεθόδων καθιστά το μέτρο χρονοβόρο, ενώ η χρήση νερού είναι περιβαλλοντικά επαχθής.

Τέλος, δεν θα πρέπει να παροράται ότι η εφαρμογή των προτεινόμενων υπέρμετρα αυστηρών κανόνων ογκομέτρησης για τις δεξαμενές οίνου συνιστά οικονομικό οξύμωρο: προκειμένου να αποδοθούν στο κράτος ενδεχομένως μερικές επιπλέον δεκάδες ευρώ ανά

δεξαμενή ο οινοποιός καλείται να πληρώσει εκατοντάδες ή ακόμα και χιλιάδες ευρώ (ανάλογα με τον όγκο της δεξαμενής) για την ογκομέτρησή της.

« Γαλλικό κλειδί » για τις ογκομετρήσεις στην Ελλάδα ;

Και όμως : η ογκομέτρηση δεξαμενών δεν είναι νομικά μονόδρομος σε περίπτωση επιβολής Ε.Φ.Κ. στον οίνο. Οι Οδηγίες 92/83/ΕΟΚ και 92/84/ΕΟΚ που εναρμονίζουν τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης δεν επιβάλλουν τέτοια υποχρέωση. Αυτό καταφαίνεται από την περίπτωση της Γαλλίας, όπου η υποχρεωτική ογκομέτρηση δεξαμενών, ειδικά για τους οίνους, καταργήθηκε το 2016. Στην βάση πράξης νομοθετικού περιεχομένου του 1945, η Γαλλική Δημοκρατία επέβαλε την υποχρέωση ογκομέτρησης δεξαμενών οίνων με απόφαση του Οκτωβρίου 1977. Υπό την πίεση του κλάδου της οινοποιίας και του ανταγωνιστικού μειονεκτήματος που προκαλούσε το οικονομικό βάρος της ογκομέτρησης για την γαλλική οινοποιία έναντι κρατών που δεν εφάρμοζαν το μέτρο, με την απόφαση υπ' αριθμ. 2016-1585 της 24.11.2016 καταργήθηκε η υποχρεωτική ογκομέτρηση των δεξαμενών η οποία είχε επιβληθεί από το 1977, ειδικά για το κρασί, ενώ παραμένει για τα ενδιαμέσα προϊόντα και την αιθυλική αλκοόλη. Θα πρέπει να σταθούμε σε αυτή την διάκριση, με δεδομένο και τα του οίκου μας : η φορολογία του οίνου παραμένει χαμηλή σε σχέση με εκείνη της αιθυλικής αλκοόλης. Ο Γάλλος φορολογικός νομοθέτης έκρινε ότι το διακύβευμα εισοδηματικής πολιτικής ήταν δυσανάλογα μικρό σε σχέση με το κόστος που επιβάρυνε τα οινοποιεία.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση της κατάργησης της υποχρέωσης ογκομέτρησης στην Γαλλία, ο υπολογισμός του όγκου του τελικού προϊόντος μπορεί να εξασφαλιστεί με άλλα μέσα, όπως η χρήση μετρητών όγκου, η χρήση ογκομετρημένων βυτιοφόρων για τη μεταφορά οίνου ή γλεύκους, η χρήση συγκεκριμένων ογκομετρημένων δεξαμενών ως μετρητών για το σύνολο της φορολογητέας ύλης. Και βέβαια, η εν λόγω απαρίθμηση είναι ενδεικτική. Ο φορολογούμενος έχει την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει κάθε πρόσφορο μέσο προκειμένου να καθοριστεί ο όγκος των δεξαμενών. Τέτοιο είναι στην πραγματικότητα και ο καθορισμός (έστω υπό την μορφή επαλήθευσης εκ των υστέρων) μέσω των παραστατικών κίνησης της φορολογητέας ύλης (με δεδομένο π.χ. τα βυτία μεταφοράς οίνου κατά την έξοδο του είναι ογκομετρημένα καθώς και ότι μπορεί να υπολογιστεί αθροιστικά ο όγκος του οίνου που εμφιαλώνεται).

Να σημειωθεί επιπλέον ότι στην περίπτωση της Γαλλίας το κόστος της ογκομέτρησης, όταν αυτή είναι υποχρεωτική (σήμερα για την αιθυλική αλκοόλη), ρυθμίζεται από τον νόμο (1,40 ευρώ ανά εκατόλιτρο) και δεν καθορίζεται ελεύθερα από την αγορά ούτε εξαρτάται από τον αριθμό των δεξαμενών. Αυτή η ρυθμιστική παρέμβαση είναι νομικά επιτρεπτή (τουλάχιστον με την έννοια του καθορισμού μέγιστης τιμής) καθώς πρόκειται για δημόσια υπηρεσία.

Οι λύσεις

Στα καθ' ημάς τώρα, είναι απαραίτητο να αρθεί το αδιέξοδο στο οποίο έχει περιέλθει η ελληνική οινοποιία. Οι λύσεις είναι πολλές και θα πρέπει, συνδυαστικά ή εναλλακτικά, να εφαρμοστούν στις επιχειρήσεις μας, εντός βεβαίως της νομιμότητας:

- Εφαρμογή εναλλακτικών τρόπων καταμέτρησης των όγκων οίνου, κατά τα γαλλικά πρότυπα.
- Διατίμηση του κόστους παροχής της υπηρεσίας ογκομέτρησης ή, εναλλακτικά, έλεγχος των τιμών αγοράς από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.
- Απλούστευση των διαδικασιών ογκομέτρησης αλλά και πιστοποίησης πάροχων υπηρεσιών ογκομέτρησης προκειμένου να λειτουργήσει ευεργετικά για τους οινοποιούς (αλλά και τους αποσταγματοποιούς και ποτοποιούς) ο ανταγωνισμός.
- Αναγνώριση όλων των εναλλακτικών μεθόδων ογκομέτρησης σύμφωνα με τα πρότυπα της Μετρολογίας, ανεξαρτήτως όγκου δεξαμενής.
- Ένταξη κατά προτεραιότητα στο πρόγραμμα επενδύσεων του κόστους προμήθειας μετρητών όγκου των δεξαμενών.
- Μετακύλιση της ευθύνης για την ογκομέτρηση νέων δεξαμενών στον κατασκευαστή αυτών.
- Παράταση της προθεσμίας για τον καθορισμό (μέσω ογκομέτρησης ή άλλων μεθόδων) τουλάχιστον μέχρι την 31.12.2023.

Και βέβαια, στην περίπτωση που ο συντελεστής του Ε.Φ.Κ. καταστεί μηδενικός, όπως έχει δεσμευθεί δημοσίως η Κυβέρνηση σε ανώτατο πεδίο, η εφαρμογή του μέτρου της υποχρεωτικής ογκομέτρησης των δεξαμενών και μάλιστα με ασφυκτικά χρονικά περιθώρια θα ήταν εικονοκλαστική, αν όχι αταβιστική. Σε μια τέτοια περίπτωση ενδείκνυται το «πάγωμα» του μέτρου.

Ο Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου ως φορέας εκπροσώπησης της ιδιωτικής οινοποιίας καλεί το Υπουργείο Οικονομικών να επανεξετάσει το ζήτημα των ογκομετρήσεων των δεξαμενών οίνου. Εναλλακτικές λύσεις υπάρχουν. Σε πρόσφατη συνάντηση με την Υφυπουργό Οικονομικών κα Παπανάτσιου λάβαμε την διαβεβαίωση ότι θα συζητήσουμε και θα εξαντλήσουμε τα περιθώρια για να αποφευχθεί η εφαρμογή ενός δυσβάσταχτου μέτρου για έναν κλάδο που όλοι θυμούνται κατά καιρούς να αναφέρουν ως παράδειγμα ανάπτυξης και ο οποίος ωστόσο δεν ρωτήθηκε σχετικά.

Ο Θεόδωρος Γ. Γεωργόπουλος είναι Γενικός Διευθυντής του Σ.Ε.Ο., Πρόεδρος του Ινστιτούτου Αμπέλου και Οίνου Καμπανίας (Reims, Γαλλία) και Δικηγόρος Αθηνών